

รัฐ ทุน และอำนาจในยุคโลกาภิวัตน์

State, Capital, and Power
in the Age of Globalization

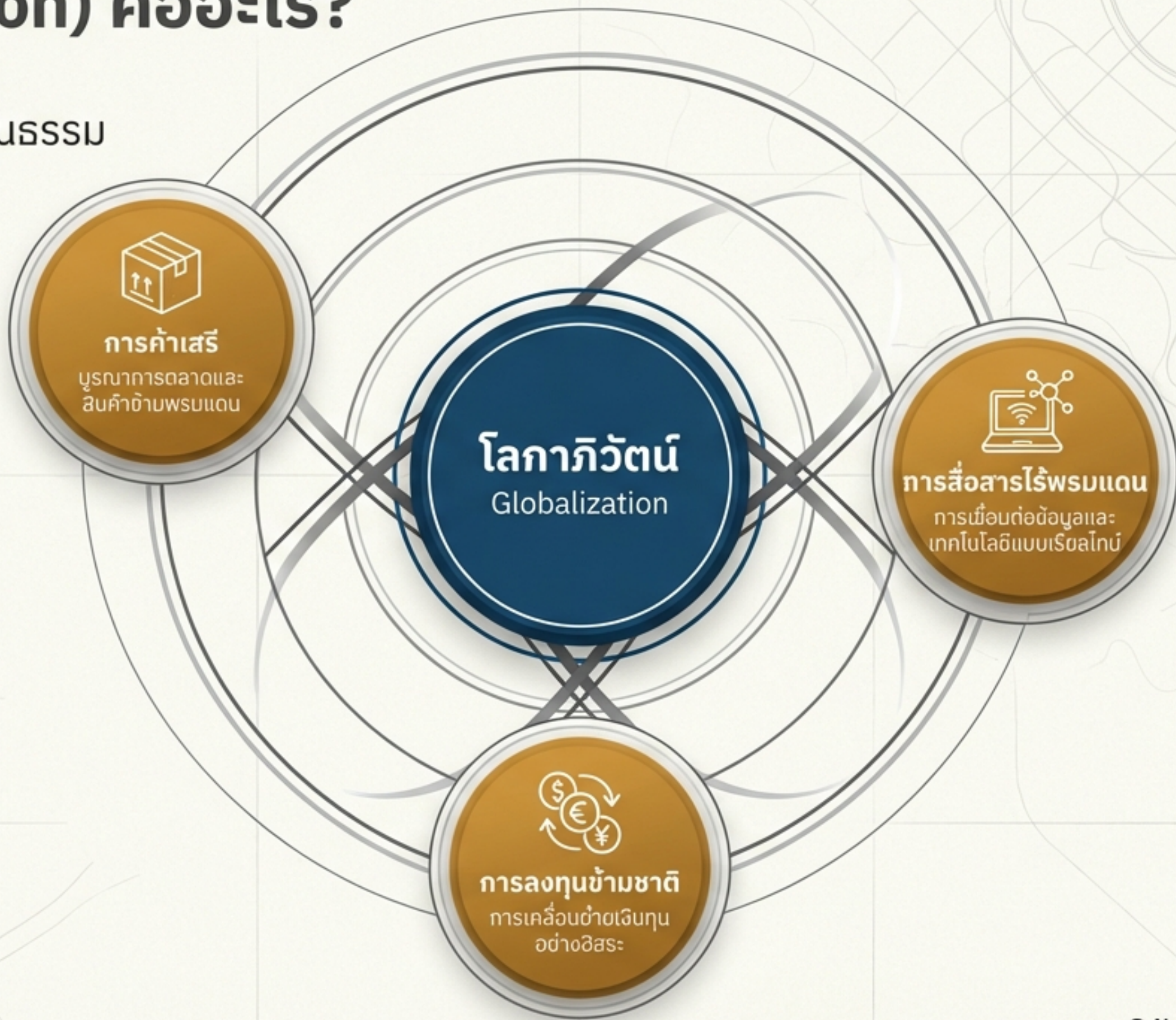
รายวิชา: เศรษฐศาสตร์การเมือง

CLO2: วิเคราะห์บทบาทของรัฐและทุนในระบบโลกาภิวัตน์

ผู้สอน: ดร. เขียวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์

โลกาภิวัตน์ (Globalization) คืออะไร?

กระบวนการที่โลกเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็ว
ผ่านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง และวัฒนธรรม

บทบาทของรัฐในยุคโลกาภิวัตน์

รัฐยังคงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้ควบคุมพื้นที่และนโยบาย

กำหนด
นโยบาย
เศรษฐกิจ

ควบคุม
กฎหมาย
และตลาด

ดึงดูด
การลงทุน
ต่างชาติ

ปกป้อง
ผลประโยชน์
ของประเทศ

ข้อจำกัดสำคัญ: รัฐไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว แต่ต้องแข่งขันกับรัฐอื่น ๆ
เพื่อแย่งชิงทรัพยากรและทุนในเวทีโลก

ทุนข้ามชาติ (Transnational Capital)

พลังขับเคลื่อนที่ไร้พรมแดน เคลื่อนย้ายรวดเร็ว และมีอิทธิพลสูง

องค์ประกอบ-
หลักของ
ทุนข้ามชาติ

บริษัทข้ามชาติ
(MNCs)

เงินทุน
ระหว่างประเทศ

ตลาด
การเงินโลก

ลักษณะเด่นของทุน:

เคลื่อนย้ายได้รวดเร็ว

มีอิทธิพลสูงต่อ
เศรษฐกิจประเทศ

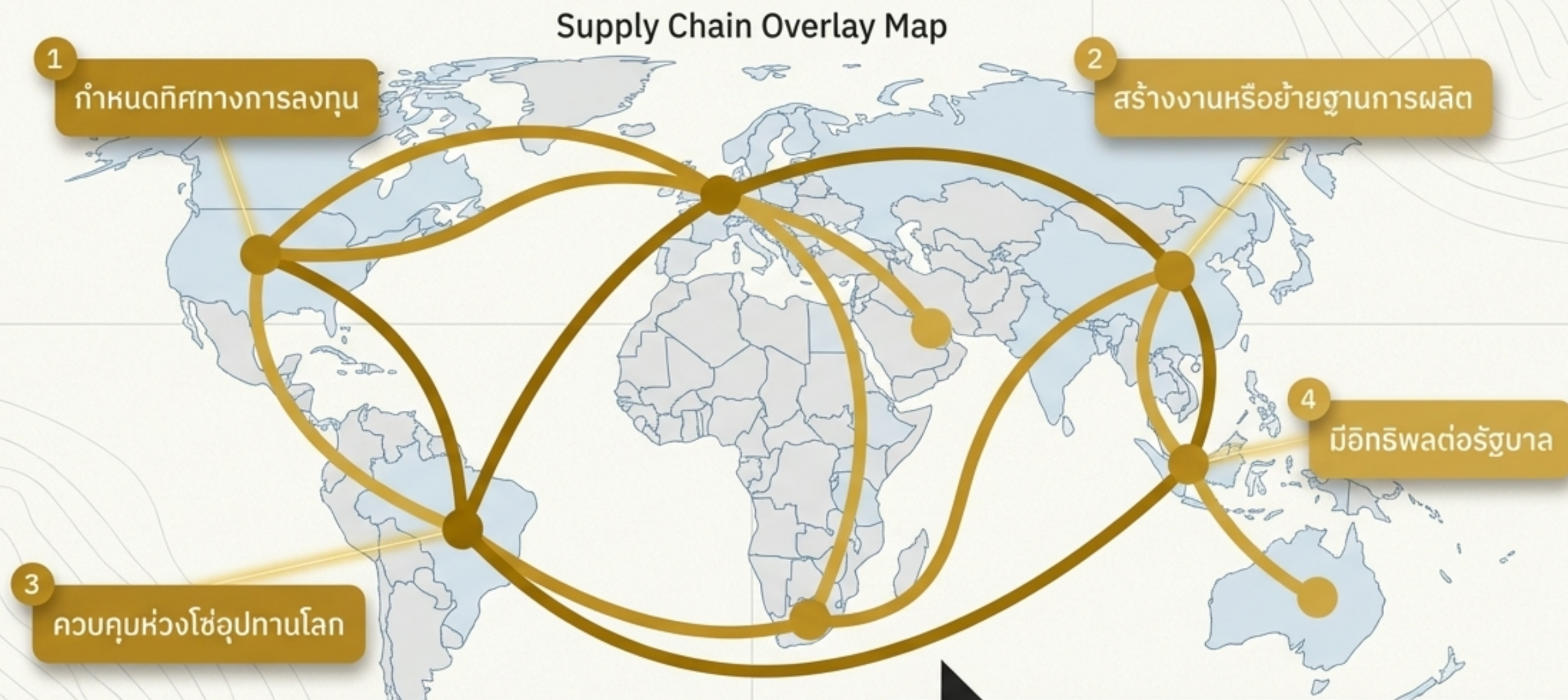
วิเคราะห์เปรียบเทียบ: รัฐ vs. ทุนข้ามชาติ

โครงสร้างอำนาจที่แตกต่างกันในระบบเศรษฐกิจการเมืองโลก

	รัฐ (The State)	ทุนข้ามชาติ (Transnational Capital)
ธรรมชาติและขอบเขต	ยึดติดกับดินแดนและพรมแดน	ไร้พรมแดนและยืดหยุ่น
เป้าหมายหลัก	ปกป้องผลประโยชน์และสวัสดิการของประเทศ	แสวงหากำไรและประสิทธิภาพสูงสุด
เครื่องมือแห่งอำนาจ	กฎหมาย นโยบาย และภาษี	การเคลื่อนย้ายเงินทุนและการสร้างงาน

อำนาจเหนือรัฐของทุนข้ามชาติ

เมื่อความคล่องตัวทางเศรษฐกิจกลายเป็นเครื่องมือต่อรอง

สรุป: ด้วยความสามารถในการเคลื่อนย้าย ทำให้ทุนข้ามชาติมีอิสระ และบางครั้งมีอำนาจเหนือรัฐที่ถูกจำกัดด้วยพรมแดน

ความสัมพันธ์: พังพาและแข่งขัน

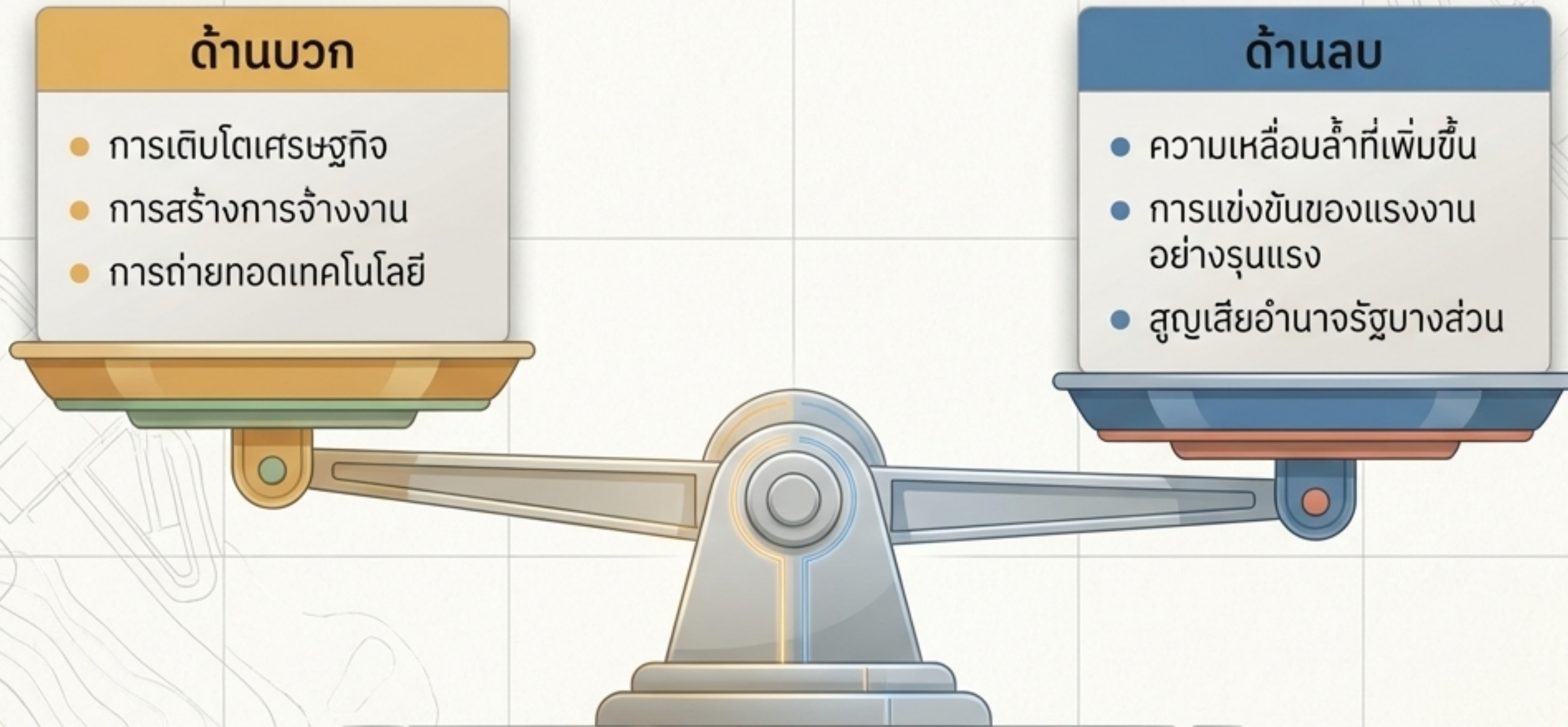
สถานะดุลยภาพที่เต็มไปด้วยความร่วมมือและความขัดแย้ง

Push-Pull Tension Map

ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อรัฐ

เหรียญสองด้านของการเปิดรับทุนข้ามชาติ

รูปธรรมในโลกจริง

ปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นถึงพลังของทุนในระบบโลก

การย้ายฐานการผลิต

บริษัทข้ามชาติสามารถย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า ทำให้รัฐต้องแข่งขันกันลดภาษีเพื่อรั้งทุนไว้

บริษัทเทคโนโลยีระดับโลก

แพลตฟอร์มข้ามชาติมีอำนาจเหนือข้อมูลและเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งมักจะอยู่นอกเหนือการควบคุมของกฎหมายท้องถิ่น

วิกฤตการเงินข้ามประเทศ

ความเชื่อมโยงของตลาดการเงินโลก ทำให้วิกฤตในภูมิภาคหนึ่งลุกลามไปยังประเทศอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยที่รัฐป้องกันได้ยาก

ประเด็นถกเถียงสำคัญทางเศรษฐศาสตร์การเมือง

ไม่มีคำตอบเดียวตายตัว ทุกอย่างขึ้นอยู่กับมุมมองและทฤษฎีที่คุณเลือกใช้

รัฐยังมีอำนาจควบคุมทุนหรือไม่?
หรือกลายเป็นเพียงผู้รับใช้ทุนข้ามชาติ?

โลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศ
อ่อนแอลงหรือไม่?

ท้ายที่สุดแล้ว ใครคือผู้ที่ได้
ประโยชน์สูงสุดจากระบบนี้?

คำถามเหล่านี้คือหัวใจของการวิเคราะห์เศรษฐศาสตร์การเมืองยุคใหม่

กิจกรรมสะท้อนความคิด (Reflection Assignment)

วิเคราะห์และสังเคราะห์ผ่านมุมมองของคุณ หลังชมคลิปอภิปราย

ให้นักศึกษาเขียน Reflection Paper โดยครอบคลุม 3 ประเด็นหลัก:

- ✓ คุณข้ามชาติมีผลกระทบต่อประเทศอย่างไร? (วิเคราะห์ทั้งบวกและลบ)
- ✓ รัฐควรควบคุมหรือสนับสนุนคนข้ามชาติ? (พร้อมให้เหตุผลทางเศรษฐศาสตร์การเมือง)
- ✓ ยกตัวอย่างรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจนในประเทศไทย

Requirements Metadata Box

ความยาว: 1-2 หน้า

กำหนดส่ง: ภายในคาบเรียนนี้